

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/517/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

146/2018. (VI. 14.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2017. december 11-én előterjesztett **panaszát** a 2018. június 14-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a * Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) ...
Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedés nem történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2017. november 27-én magánlakásban történt rendőri intézkedés (biztonsági intézkedés), rendőri intézkedés (azonosításra vonatkozó kötelezettség teljesítése, az intézkedés oka és célja közlése, panaszjogról kioktatás) elmulasztása, kényszerítő eszköz (testi kényszer, bilincs) alkalmazása és sérülést okozó módja, továbbá a rendőri bántalmazás és károkozás miatt 2017. december 11-én, a Testület panaszirodáján terjesztette elő panaszát.

I.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

1) A panaszbeadvány szerint 2017. november 27-én késő délután a panaszos rosszul lett a lakásán. Mentőt hívott, majd elveszítette az eszméletét is. A mentősökkel együtt rendőrök is érkeztek a helyszínre. A panaszos azon kérdésére, hogy a rendőrök miért mentek a lakására, azt a választ kapta, hogy „együtt dolgoznak”.

A négy egyenruhás rendőr nem tett eleget az azonosításra vonatkozó kötelezettségének, illetve nem közölték a panaszossal szembeni intézkedés okát és célját sem. A rendőrök a panaszossal szemben testi kényszert alkalmaztak, és a hátára térdeltek, majd hátrabilincseltek a kezét. A kezére is rátérdeltek, és a botját elhajlították, ami ezáltal használhatatlanná vált.

Botja nélkül kirángatták a panaszost a liftig, nekinyomták a lift sarkának, amitől az orrnyerge is megsérült. Ezt követően a mentőautóhoz vitték a panaszost, ahol egy másik bilincset tettek rá, szintén hátra helyzetben. A bilincselés hámphorzosolós sérülést és zúzódást okozott neki.

Az egyik rendőr ki akarta hívni a panaszos édesanyját is, hogy ne lásson és halljon semmit a panaszossal szemben történt intézkedésből.

Mentővel a kórházba szállították a panaszost, akinek ún. robotlába van, azonban azt nem vették figyelembe a rendőrök, annak ellenére őt rángatták. A kórházba érkezve a rendőrök az ügyeleti pultnál várták a panaszost, ahol az ügyeletes orvos megkérdezte tőlük, hogy miért kell bilincsben tartani, amire azonban a rendőrök nem tudtak válaszolni. Mindvégig jelen voltak az egészségügyi intézményben, amíg a panaszos ott tartózkodott. Az orvos utasítására később a mentőszolgálat az otthonába szállította a panaszost.

A panaszos sérelmezte azt is, hogy a rendőroktől nem kapott kioktatást a panaszjogáról, ugyanakkor közölte, hogy feljelentést tesz ellenük.

2) A panaszos panaszának előterjesztésekor csatolta az egészségügyi intézmény Traumatológiai szakrendelés orvosának 2017. november 29-én kiállított látletét.

Az egészségügyi dokumentum szerint a panaszos 2017. november 27. napján otthonában rosszul érezte magát (ritmuszavara volt). Mentőt hívott, ami a rendőrökkel együtt érkezett. Elmondása szerint az intézkedés során tetteleg bántalmazták, megbilincseltek. A kikerkező mentő a kórház Sürgősségi Betegellátó Osztályára szállította.

A status szerint a panaszos tudata tiszta, eszméletvesztése nincs. Organikus neurológiai gócjel nincs, vegetatív panasza nincs. Az orrhát duzzadt, nyomásra érzékeny. A bal középső bordák a scapularis (lapocka) vonalban nyomásra érzékenyek, ugyanitt kb. 15 x 5 cm-es véraláfutás. A tüdő áthallható. A gerinc és a has fizikai vizsgálata negatív eredménnyel járt. A jobb csuklótájon 2 db, kb. 6 x 3 cm-es, a bal csuklótájon 4 x 3 cm-es véraláfutás. A korábban (2017. november 7-én) sérült bal térd aznapi statusa: a patella ballotálható (a térdkalács kimozgatható), de feszülő haemarthrosis nincs. A mozgási tartomány beszűkült, fájdalmas.

Röntgenfelvételeket készítettek, az alapján megállapították, hogy az orrcsonton a distalis harmadban dislocatio nélkül részlegesen konzolidálódott fractura utáni állapot van. A törési rés kivehető, de rajta három helyen átépülés jelei is láthatók. A röntgenkép részlegesen konzolidálódott fractura utáni állapotnak felel meg. Egyebütt, a koponyaboltozat és az arckoponya csontjain fracturára utaló röntgenjel nem látható. A baloldali bordák csontos

szakaszán friss fracturára utaló röntgenjel nincs. A X. és XI. bordákon az áthajlási vonalban kiefokú dislocatioval konszolidálódott fractura utáni állapot van.

A diagnózis: orr zúzódása, bal mellkasfél zúzódása, mindkét csukló bevézése, bal térd rándulása. A sérülés 8 napon belül gyógyulónak tekinthető.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A panaszossal szemben a BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Járőrszolgálati Alosztály állományába tartozó rendőrök (két r. őrmester) fogatosította a rendőri intézkedést.

2) A rendőrség továbbította a Testület részére a panaszolt rendőri intézkedéssel összefüggésben keletkezett rendőrségi hanganyagokat.

a) Az első, 8 perc 41 másodperc terjedelmű felvételen hallható, hogy a panaszos felhívja a segélyhívó központot. bemutatkozik, elmondja lakcímét, majd azt mondja: „nem bírom már, esküszöm! Anyu, te is menj már, nem bírlak már téged sem most!” A háttérben hallható egy nő hangja, azonban az, amit mond, nem érhető. A panaszos folytatja: „Anyu, légy szíves, ne idegesítsél még te is tovább! Tegnapelőtt a bátyámat a rendőrséggel vitted el, most meg véded.” A nő szavai nem érthetőek, a panaszos pedig folytatja: „Mit akarsz? A távortartási végzést te akartad, hogy mérs a bíróságra. Ne hazudjál már!” A panaszos elmondja, hogy „úgy ver a szívem, hogy esküszöm, mindjárt lefordulok.”

Az operátor megkérdezi a panaszost, hogy rosszul van-e, amire a panaszos igenlő választ ad. Az operátor kérdezi, hogy mentőt kér-e, szeretne-e beszélni mentővel. Hallatszik a hangfelvételen, hogy a panaszos nagyon zihál, nehezen veszik a levegőt. A felvétel 2 perc 12. másodpercénél szólal meg („itt vagyok”), az operátor pedig mondja neki, hogy „nagyon fullad, ez nem gyerekjáték”. Megkérdezi az operátor, hogy a panaszosnak van-e szédülése, szorít-e a mellkasa, aki mindkét kérdésre igenlően válaszol. Azon kérdésre, hogy kapcsolja-e a mentőket, nemmel válaszol a panaszos, de beszéde nehezen érthető, szakadozva beszél. Az operátor megkérdezi, hogy szed-e szívgyógyszert, amire igennel felel a panaszos, de nem érthető pontosan, amit mond. Közli, hogy „sárga kis tablettát” vett be, de azon kérdésre, hogy mennyit, nem ad választ. Az operátor azt is megkérdezi, hogy rendőrséggel vagy mentőkkel szeretne-e beszélni a panaszos, amire azt feleli, hogy mentőkkel ige, de „nem kell a rendőrség”. Gyógyszert szed a panaszos. Az operátor elmondja, hogy azért akarja, hogy beszéljen mentőssel a panaszos, mert az jobban meg tudja kérdezni, hogy fáj, hol nyilall. A panaszos mondja, hogy kellene szednie Concor gyógyszert, de nem szedi, mert nagyon drága. A panaszos csak mentőt akar, és elmondja, hogy tegnapelőtt volt az édesanyja születésnapja, de a testvére, aki drogos, tönkretette az ünneplést. Tegnap kétszer volt kinn a rendőrség. Azt is mondja, hogy a mellkasában érez nyomást, a gyomrában pedig egy téglá nyomását. Közli azt is, hogy bottal kell közlekednie.

A felvétel 7 perc 41. másodpercétől a segélyhívó szám operátora és a mentőszolgálat diszpécserje közötti beszélgetés hallható. Az operátor elmondja, hogy a panaszos először azt mondta, sok tablettát vett be, utána pedig azt, hogy nem vett be, de rosszul van. Valakivel veszekedett, felhúzta magát, és azt mondta, hogy a mellkasában és a gyomrában téglák vannak. Nem kér mentőt. Az Országos Mentőszolgálat diszpécserje azt mondja, ha nem akar mentőt, nem lehet mit csinálni. A segélyhívó szám operátora elmondja, hogy egyszer azt mondta a panaszos, hogy vett be gyógyszert, utána pedig azt, hogy nem vett be. Az előbb tett a kollégának egy bejelentést, hogy öngyilkossági szándéka van. De az operátor nem találja ennek a nyomát a híváslistában, lehet, hogy másik számról tette. A mentőszolgálat diszpécserje közli, hogy kapcsolja át hozzá a panaszost.

b) A második (1 perc 50 másodperc terjedelmű) felvételen a segélyhívó szám operátora és a BRFK közötti beszélgetés hallható. Az operátor elmondja, hogy a panaszos telefonált, aki „beszélt mindenről”. A rendőr a panaszos nevének hallatán közli, hogy „Ismerjük, nem tiszta. Enyhe kifejezés.” Az operátor mondja, hogy a panaszos annyira kiabált az anyukájával, tényleg volt ott valaki, „hacsak nem ő volt az anyukája is, meg a kutya is”. Fújtatott és hörgött a panaszos, aki először azt mondta, hogy vett be tablettát (sárga színűt), azután pedig azt mondta, hogy nem vett be, mert nagyon drága a gyógyszer. „Azután csinált egy hülyeséget”, mert bejelentette az operátor egy kollégájának, hogy öngyilkos akart lenni, de az operátor nem találja ezt a bejelentést. A rendőr elmondja, hogy ők még nem kaptak ilyen tartalmú bejelentést, de a panaszosnál „az sincs kizárva, volt már rá példa, hogy ilyen bejelentést tett”. Az operátor közli, hogy beavatkozás van folyamatban a panaszos ügyében, a rendőr pedig közli, hogy mennek a rendőrök is a helyszínre.

3) A „Küldés leírása” elnevezésű dokumentum az alábbi adatokat tartalmazza.

2017. november 27-én 18 óra 28 perckor a panaszos telefonált a BRFK ügyeletére. A bejelentő valakivel nagyon veszekedett, és úgy felhúzta magát, hogy most a levegőt kapkodja, sok kis tablettát vett be, vagy nem vett, de rosszul van és téglák vannak a gyomrában. A panaszos azt is mondja, hogy nem kell mentő.

Megjelentek a járőrök a mentővel egy időben a címen, ahol a panaszos arra panaszkodott, hogy fáj a mellkasa és szűr a szíve. Elmondása szerint már vett be nyugtatót és – bár tagadja – a járőrök szerint alkohol is érződik a férfin. Nem akart elmenni a mentővel, agresszívvá vált, ezért 19 óra 3 perckor a kezeit hátra helyzetbe bilincseltek. A mentősök a kórházba szállították, a járőrök kísérik a mentőt. A panaszost az orvosnak sérülés- és panaszmentesen átadták.

Az elintézés módja: adatgyűjtés, biztonsági intézkedés, igazoltatás. Rendőri jelentés készül.

Az első egység riasztásának időpontja 18 óra 45 perc, az indulásuké 18 óra 46 perc. 18 óra 51 perckor érkeztek a helyszínre, ahol 19 óra 36 perckor távoznak. Még egy egységet küldtek, amely 18 óra 49 perckor indult, a helyszínre 18 óra 57 perckor érkezett, onnan 19 óra 16 perckor távozott.

4) A biztonsági intézkedés végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint 2017. november 27-én a két r. őrmester gépkocsizó járőrszolgálatot teljesített, amikor is 18 óra 46 perckor BRFK Tevékenység-irányítási Központ (a továbbiakban: TIK)

ügyeletese utasítást adott, hogy jelenjenek meg a panaszos lakcímén, ahonnan bejelentést tett arról, hogy nagyon felidegesítette magát és mellkasában szorítást érez. Az ügyeletesnek először azt mondta, hogy gyógyszert vett be, utána azt mondta, nem vett be, valamint elmondása szerint téglá van a gyomrában.

A helyszínre az Országos Mentőszolgálat munkatársaival egy időben, 18 óra 50 perckor érkeztek a rendőrök, ahol kopogtatásukra egy nő nyitott ajtót, akit személyazonossága igazolására szólítottak fel. A panaszos édesanyja volt, aki a nevére kiállított személyigazolványa átadásával igazolta magát, és a panaszossal azonos lakcímen lakik. A panaszos édesanyja a rendőrök kérdésére elmondta, hogy aznap 18 óra 30 perc körül arra lett figyelmes, hogy fia (a panaszos) a másik szobában szidalmazta, csapkodta a televíziót, mert rossz rajta az adás, nagyon ideges volt, kiabált, őrjöngött, majd kis idő elteltével abbahagyta. Elmondta azt is, hogy nem ment át a másik szobába megnézni, mi baja van a panaszosnak, mivel ez gyakran előfordul, nem gondolta, hogy baja eshetett.

A rendőrök a nő meghallgatását követően, 18 óra 55 perckor a szomszéd szobába mentek, ahol a panaszos ült, és őt személyazonossága igazolására szólítottak fel. A panaszos a felszólításnak a személyazonosító igazolványa átadásával eleget tett. A panaszos a rendőrök kérdésére elmondta, hogy aznap 18 óra 30 perc körül megszűnt a televízió az adás, amitől nagyon ideges lett, csapkodta a televíziót, kiabált, majd elkezdett zihálni, mellkasán szorítást érzett, ezért telefonált a 112-es segélyhívó számra.

A mentőápoló meg akarta vizsgálni a panaszost, aki azonban azt nem engedte, és azt ismételte, hogy nem hajlandó bemenni a kórházba, úgyis a kórházba akarják szállítani. A rendőr azon kérdésére, hogy miért hívott mentőt, azt ismételte, hogy „minek van itt a rendőrség”, ő nem kért rendőrt. A rendőrök megjegyezték a jelentésben, hogy a panaszos ittas állapotban volt. A mentőápoló elmondta, hogy mivel a panaszos mellkasi fájdalomról tett bejelentést, ezért el kell szállítaniuk Sürgősségi Betegellátó Osztályra.

Ezt követően a rendőrök „A törvény nevében!” szavak előre bocsátásával felszólították a panaszost, hogy működjön együtt, aminek azonban nem tett eleget, ezért a r. őrmester férfi a bal kezével megfogta a panaszos jobb csuklóját, valamint a r. őrmester nő pedig a jobb kezével megfogta a panaszos bal csuklóját, majd hátra karbölcső alkalmazásával az ágyon hasra fektették. A panaszost 19 órakor megbilincseltek, majd ruházatát átvizsgálták, annak során szabálysértésre vagy bűncselekményre utaló eszközt nem találtak nála.

A panaszost beültették az esetkocsiba a rendőrök, és közölték vele, hogy a kórház Sürgősségi Betegellátó Osztályára szállítják. A mentőápoló a rendőri kíséresről szóló „Rendőri közreműködést igénylő lap” elnevezésű dokumentumot kitöltötte.

A panaszossal 19 óra 25 perckor érkeztek meg a kórházba, és 19 óra 30 perckor átadták sérülés- és panaszmentesen az orvosnak, aki megvizsgálta a kezeit, és közölte, hogy azokon külsérelmi nyom nincs, a kényszerítő eszköz használata sérülést nem okozott. Továbbá a panaszos panasszal nem kívánt élni, amit az orvos a „Rendőri közreműködést igénylő lap” dokumentumon aláírásával hitelesített.

A rendőrök a történeteket jelentették a BRFK TIK ügyeletésének, majd engedélyével 19 óra 36 perckor távoztak a kórházból.

A panaszost és édesanyját a körözési rendszerben ellenőrizték, abban nem szerepeltek. A rendőrök tájékoztatást adtak, hogy a rendőri intézkedéssel szemben 30 napon belül, a Testületnél 20 napon belül panasszal élhetnek.

A jelentés szerint 2017. november 27-én 18 óra 55 perckor a panaszost a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, a 37. §-ának b) pontja alapján vele szemben biztonsági intézkedést alkalmaztak. A rendőri intézkedés során, 19 órától 19 óra 30 percig, az Rtv. 48. §-ának d) pontja és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. §-ának (4) bekezdés b) pontja alapján, a kezek hátra helyzetében bilincset alkalmaztak. A kényszerítő eszköz alkalmazására figyelmeztetés történt, annak során anyagi kár, és sérülés nem keletkezett. A panaszos az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése alapján hozzátartozója értesítését nem kérte.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján a panaszosnak az előállítás okáról szóló tájékoztatót és annak időtartamáról szóló igazolást nem adták ki, mivel őt a kórházba szállították.

A jelentésben feltüntették az intézkedő rendőrök, hogy a „Rendőri közreműködést igénylő lapot” mellékletként csatolták; továbbá azt is, hogy a rendőri intézkedésnél egy r. főtörzsőrmester és egy r. őrmester is jelen volt.

5) A parancsnoki vélemény és kivizsgálás Testülethez eljuttatott példányán a panaszos igazoltatása, az átvizsgálása és a vele szemben fogantatott biztonsági intézkedés tekintetében nincs megjelölve a jogszerűség, szakszerűség és arányosság megfelelő rovata (feltehetően a RobotZsaru rendszerből nyomtatták az iratot).

6) A „Rendőri közreműködést igénylő lap” megnevezésű dokumentum szerint a panaszost az Országos Mentőszolgálat Újpesti mentőállomásának a tartózkodási helyéről a kórház sürgősségi osztályára kell szállítani. A mentőegység helyszínre érkezésének várható időpontja 2017. november 27. 19 óra 25 perc. Kérik egyúttal a ... Rendőrkapitányságot, hogy a betegszállításhoz karhatalmat biztosítson a panaszos agresszív viselkedése miatt. A dokumentumot a panaszos aláírta.

A dokumentumra kézzel írással rávezették, hogy a panaszosnak sérülése, panasza nem keletkezett, ami mellett az orvos aláírása és pecsétje szerepel.

7) A Testület felvilágosítás-kérése alapján a panaszossal szemben intézkedő rendőrök kiegészítő jelentést készítettek.

a) A r. őrmester nő kiegészítő jelentésében a panaszos lakcímén történő megjelenés indokát illetően megismételte az elsődleges jelentésben [Állásfoglalás II. rész 4) pont] foglaltakat. Az a TIK ügyeletes arra is tájékoztatta a rendőröket, hogy az Országos Mentőszolgálat munkatársait már értesítette, akik érkezni fognak, és akikkel a helyszínen – a véletlen folytán – egyszerre jelentek meg,

A kiegészítő jelentésben szerepel, hogy elsőként a panaszos édesanyját hallgatták meg. A rendőr a napszaknak megfelelően köszönt neki, tisztelgett, közölte nevét, jelvéyszámát, beosztási helyét, továbbá a rendőri intézkedés célját. A nő bebocsátotta a rendőröket a

lakásba, és elmondta, hogy fia csapkodta a televíziót, szidalmazta azt, azonban ez megszokott volt tőle, ezért nem is foglalkozott vele.

Ezt követően a lakásban odalépett a rendőrökhöz a panaszos, akit a r. őrmester nő korábbi intézkedéseiből már ismert. A rendőr a panaszosnak is a napszaknak megfelelően köszönt, tisztelgett, közölte nevét, jelvéyszámát, beosztási helyét. A panaszos kérdésre elmondta, hogy aznap elromlott a televíziója, ezért azt ütni kezdte, majd szorító érzést érzett mellkasában. A rendőrök nyilatkoztatták a bejelentésében szereplő tényről, arról, hogy gyógyszert vett be, illetve, hogy téglát a gyomrában, azonban ezen kérdésekre nem volt hajlandó válaszolni, továbbá szemmel láthatóan ittas állapotban volt, az intézkedés ideje alatt azt kérdezte, hogy minek ide rendőr, ő mentőt hívott magának.

Mivel a panaszos „alkoholista életmódot folytat”, a r. őrmester nő korábbi intézkedéseiből tudta azt, hogy „ittas állapotából kifolyólag agresszív magatartást tanúsít, továbbá viselkedése kiszámíthatatlan”, így az intézkedés eredményes lefolytatása végett szükség volt 4 fő rendőrré, ezért segítséget kért.

Ezt követően a mentőápoló meg szeretne volna vizsgálni a panaszost, aki azonban ezt nem engedte. A mentőápoló közölte a panaszossal, hogy a kórház Sürgősségi Betegellátó Osztályra fogja szállítani, mivel további orvosi vizsgálatokat kell végrehajtani. Ekkor a panaszos közölte, hogy „biztosan nem megyek a ... [kórházba]!”. A mentőápoló elmondta a rendőröknek: a panaszos mellkasi fájdalomra panaszkodott, illetve ittas, ezért mindenképp el kell szállítani a kórházba, amihez rendőri kísérést kért, majd és átadta a rendőri közreműködést igénylő karhatalmi lapot.

A panaszost a férfi r. őrmester felszólította „A törvény nevében!” szavak előrebocsátásával a panaszost, hogy működjön együtt, aki azonban tovább mondogatta, hogy „nem megyek kórházba, főleg nem a ...-ba!”, továbbá fel-alá járkált a szobában, hogy kitérjen a rendőri intézkedés alól.

A r. őrmester nő a bilincselés módja és körülményei tekintetében az elsődleges jelentésben foglaltakkal egyezően nyilatkozott, azzal a kiegészítéssel, hogy a szobában nehezen fértek el, illetve a panaszos továbbra is ellenkezett a kórházba szállítás miatt, és kezeit a fogásból szabadítani próbálta, illetve csuklóí fogása során forgolódni kezdett minden irányba, ezért fektették hasra az ágyon, az eredményes kényszerítő eszköz (bilincs) alkalmazása érdekében. Ezen idő alatt azonban egyik rendőr sem térdelt a panaszos kezére.

A bilincselést követően érkezett a helyszínre a további két rendőr.

Az intézkedés alatt a panaszos végig agresszív magatartást tanúsított, többször jelezte, hogy mindenkit fel fog jelenteni.

A panaszost a rendőrök „hátsó karbólcsőben” lekísérték a mentők esetkocsijához, annak során nem rángatták, fejét nem nyomták a liftajtóhoz. Az esetkocsiba beültetést követően a két másik rendőr távozott a helyszínről.

A bilincs lecserélése az intézkedés alatt nem vált szükségessé, ezért az nem történt meg. A bilincset a kórházba érkezés után, 19 óra 30 perckor távolították el a panaszos kezéről. A

panaszos sem a kényszerítő eszköz alkalmazása során, sem annak levétele után nem jelzett sérülést, fájdalmat, továbbá panaszt sem. Ezt alátámasztja, hogy a kórházi osztályon a főorvos megvizsgálta, annak során neki sem jelzett fájdalmat, sérülést, továbbá az orvos külsérelmi nyomot nem észlelt, amiről írásban nyilatkozott is a rendőri közreműködést igénylő lapon, azt aláírásával, pecsétjével hitelesítette.

A r. őrmester nő jelentésében megjegyezte, hogy az intézkedés alatt a panaszos nem jelezte neki, hogy bottal jár, illetve a rendőr azt a lakásban nem észlelte, mivel az intézkedés ideje alatt normálisan közlekedett.

A panaszos panaszjogáról való kioktatása a kórházba szállítást követően történt meg, amit megértett és tudomásul vett.

A panaszossal a rendőr az intézkedés alatt normális hangnemben beszélt, hangját nem emelte fel, türelmes és elnéző magatartást tanúsított az ő (feltehetően ittasságából eredő) mindvégig agresszív, ellenszegülő viselkedésével szemben. A panaszos több ízben elmondta, hogy mindenkit feljelent, mivel ő csak mentőt hívott. A rendőri intézkedés kíméletes volt, a panaszos édesanyja a lakás folyosóján tartózkodott az intézkedés alatt, miközben az intézkedés a panaszos szobájában történt. Az édesanyját arra vonatkozóan, hogy a lakásból távozzon, nem szólították fel, azonban a panaszos lakásból való biztonságos kikísérésnek végrehajtása érdekében, megkérték, hogy álljon arrébb a lakásban lévő folyosón, mivel az kb. 1,5 méter széles volt és nem fértek volna el. Az édesanyja a rendőri közlést tudomásul vette, majd bement a nappaliba.

A kórházban az orvosnak történő átadást követően a rendőr minden jót kívánt és távozott.

b) A férfi r. őrmester kiegészítő jelentése a másik rendőr jelentésével [Állásfoglalás II. rész 7) a) pont] lényegét tekintve megegyezik. Ő is úgy nyilatkozott, hogy először a panaszos édesanyját vonta intézkedés alá az alakiságok megtartásával (köszönés, tisztelgés, név, jelvéyszám, beosztási hely és a rendőri intézkedés célja közlése). A r. őrmester jelentése annyi többletinformációt tartalmaz, hogy a nő elmondta azt is, hogy a panaszos ittas állapotban van, illetve, hogy alkoholistá életmódot folytat.

A r. őrmester is ismerte már a panaszost korábbi intézkedésekből, és neki is a napszaknak megfelelően köszönt, tisztelgett, közölte nevét, jelvéyszámát, beosztási helyét. Jelentésében ő is úgy nyilatkozott, hogy a panaszos „alkoholista életmódot folytat”, és korábbi intézkedésekből tudta azt, hogy „ittas állapotából kifolyólag agresszív magatartást tanúsít, továbbá viselkedése kiszámíthatatlan”, így az intézkedés eredményes lefolytatása végett kért segítséget.

A kényszerítő eszköz alkalmazását a r. őrmester jelentése járőrtársa előadásával egyezően tartalmazza, és úgy nyilatkozott, hogy nem térdeltek a panaszos kezére, továbbá bilincset nem cseréltek a kezén. A panaszossal szemben tanúsított hangnem és bánásmód, valamint a panaszos édesanyjával szembeni bánásmód tekintetében a két rendőri jelentés tartalmilag azonos.

8) BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály r. százados őrsparancsnoka jelentést készített a panaszolt rendőri intézkedés parancsnoki kivizsgálásáról, amely az

Állásfoglalás II. rész 2)-7) pontjaiban foglaltakhoz képest az alábbi többlet információkat tartalmazza.

a) Az intézkedő rendőrök a panaszos lakcímén a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) bekezdésében meghatározottak szerint eleget tettek az azonosításra vonatkozó kötelezettségüknek. Közölték az intézkedésük okát, célját, valamint közölték a nevüket is, a panaszos édesanyja ezt követően behívta őket a lakásba. A rendőrök az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdése alapján a léptek a lakásba.

A panaszossal szemben szintén a Szolgálati Szabályzat hivatkozott rendelkezése alapján eleget tettek az azonosításra vonatkozó kötelezettségüknek. Közölték az intézkedésük okát, célját, valamint közölték a nevüket is, és azt, hogy a bejelentése alapján – segélyhívás miatt – jelentek meg a lakásban, ahová az édesanyja engedte be őket.

b) A parancsnoki kivizsgálásról szóló jelentés megismétli, hogy a rendőrök korábbi intézkedéseik alapján tudták, hogy a panaszos alkoholistá életmódot folytat, és az a többlet elem szerepel ebben a jelentésben, hogy a panaszosnak többször volt öngyilkossági szándéka, illetve az intézkedő rendőrök tudták, hogy ittas állapotában agresszív magatartást tanúsít, továbbá viselkedése kiszámíthatatlan.

Az Rtv. 37. §-ának b) pontja fogantatosítottak a rendőrök biztonsági intézkedést, illetve az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése biztosította az alapot a kényszerítő eszköz alkalmazásához. Az előzetes figyelmeztetést követően, az Rtv. 47. §-a alapján – figyelemmel a szolgálati Szabályzat 40. §-ának (1) bekezdésében írtakra – a rendőrök megfogták a panaszos kezét, és a kiegészítő jelentésekben említett okokból [Állásfoglalás II. rész 7) pont, a szobában nehezen fértek el, a panaszos aktívan ellenállt, próbált a fogásból kiszabadulni, illetve forgolódni kezdett minden irányba] bilincseltek is, az Rtv. 48. §-ának d) pontja, és a Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (1) bekezdés d) pontja alapján.

c) A panaszos az esetkocsiban folyamatosan kiabált, próbálta kezét a bilincsből kiszabadítani. A bilincselés sérülést nem okozott.

d) A r. százados megállapítása szerint a panaszossal szemben az Rtv. alapján jog- és szakszerűen kezdeményezték intézkedést a rendőrök: A mentővel történő elszállítás jogszerű, a testi kényszer és bilincs alkalmazása jogszerű, szakszerű, valamint arányos volt.

9) A BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányság r. alezredes vezetőjének tájékoztató levele lényegét tekintve megismétli a parancsnoki kivizsgálásról szóló jelentésben [Állásfoglalás II. rész 8) pont] foglaltakat.

A kapitányságvezető továbbá megjegyezte, hogy a panaszos az elmúlt időszakban több alkalommal tett valótlan bejelentést.

III.

A panaszbeadvány azon része tekintetében, hogy a panaszost a rendőrök kirángatták a lakásból, és a liftnek nyomták, a Testület az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

A Testület hatáskörét az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése határozza meg, amely szerint: az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el. Ezen rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, azok közül is csak azok, amelyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján ugyanakkor kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek – a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszos a beadványában hivatali bűncselekmény – a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 301. §-a szerinti bántalmazás hivatalos eljárásban büntetnének – elkövetésére utal, ami miatt a Btk. és a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) rendelkezései alapján, az elévülési időn belül jogosult feljelentést tenni.

A Testület – hatáskörének hiányára figyelemmel – nem vizsgálhatta érdemben a hivatali bűncselekményre vonatkozó panaszrészt.

IV.

A panaszos sérelmezte a biztonsági intézkedés foganatosítását, egyes rendőri intézkedések – azonosításra vonatkozó kötelezettség teljesítése, az intézkedés oka és célja közlése, panaszjogról kioktatás – elmulasztását, és a kényszerítő eszköz (testi kényszer, bilincs) alkalmazását és sérülést okozó módját sérelmezte. Panaszolta továbbá azt, hogy járóbóját tönkre tették a rendőrök.

Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való, a IV. cikke szerint személyes

szabadsághoz, a VI. cikkében foglalt otthon tiszteletben tartásához, illetve a személyes adatok védelméhez való jogát, a XIII. cikkében rögzített tulajdonhoz való jogát, a XX. cikkében írt egészséghez való jogát és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége a panaszossal szemben.

a) A panaszbeadvány csak azt tartalmazza, hogy a panaszos a lakásán rosszul lett, ami miatt mentőt hívott, ennek ellenére a mentősökön kívül rendőrök is érkeztek a lakására.

A rendőrségi dokumentumok szerint a rendőri intézkedésre állampolgári bejelentés alapján került sor: a panaszos hívta a 112-es segélyhívó számot, és tett bejelentést arról, hogy felidegesítette magát és rosszul van, illetve mentőt kér. A rendőrségi iratokból továbbá kiderül azt is, hogy a panaszossal szemben már többször történt rendőri intézkedés, a rendőrök előtt ismert volt a személye, illetve az, hogy alkoholistá életmódot folytat, többször volt öngyilkossági szándéka. Az intézkedő rendőrök azt is tudták, hogy a panaszos ittas állapotban agresszív magatartást tanúsít, viselkedése kiszámíthatatlan.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 19. pontja értelmében a rendőrség a Magyarország Alaptörvényében (a továbbiakban: Alaptörvény), az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében ellátja a segélyhívó számok fogadásából eredő feladatokat.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdés 1. mondata alapján a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

Az Rtv. 42/A. §-ának (1a) bekezdése kimondja továbbá, hogy a rendőrség a segélyhívást követő intézkedés lefolytatása céljából az intézkedés lefolytatására feladat- és hatáskörrel rendelkező egészségügyi szervet, hivatásos katasztrófavédelmi szervet a segélyhívásokkal kapcsolatban a rendőrség által kezelt adatok továbbításával értesíti.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok egybevetésével a rendőrség álláspontját tartja meggyőzőbbnek, így azt a megállapítást tette, hogy a rendőrség a telefonos segélyhívás, valamint a panaszos személyére vonatkozó előzményi adatok figyelembevételével indokoltan döntött arról, hogy a helyszínre rendőrt küldenek, az intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

b) A panaszos magánlakásában intézkedésének jogszerűsége tekintetében a Testület az alábbi megállapítást teszi.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során [...] a magánlakás sérthetlenségéhez fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. Az Rtv. X. Fejezetében, az értelmező rendelkezések között található a magánlakás fogalma. A 97. § (1) bekezdés c) pontja szerint magánlakás: a lakás (üdülő, nyaraló vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület.

Az Rtv. 39. §-a rendelkezik a magánlakásban intézkedésről. Eszerint – az Rtv.-ben tételesen felsorolt kivételektől eltekintve – a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be. Ilyen kivételnek minősül a törvényhely a) pontja szerint a segélyhívás esetén vagy öngyilkosság megakadályozása céljából történő intézkedés a magánlakásban.

Jelen esetben ugyanakkor megállapítható az is, hogy a panaszos édesanyja a panaszossal azonos lakcímen lakik, aki – a lakásba való bebocsátást illetően feltételezhetően rendelkezési joggal bír, és – önkéntesen beengedte a rendőröket.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a fenti körülmények alapján a rendőrség jogszerűen és indokoltan intézkedett a panaszos lakásában, amivel nem sérült a magánlakás tiszteletben tartásához fűződő joga.

c) A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontjának 1. fordulata alapján igazoltatták.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése előírja, hogy az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni.

A Testület a rendelkezésére álló információk alapján – és összhangban jelen Állásfoglalás IV. részének 1) pontjában tett megállapításaival – úgy ítélte meg, hogy az intézkedő rendőrök jogszerűen fogantatosították a panaszossal szemben igazoltatást. **A panaszos igazoltatása jogszerű volt, azzal nem sérült a személyes adatok védelméhez való joga.**

2) A Testület vizsgálta a panaszossal szemben fogantatosított biztonsági intézkedés jogszerűségét és indokoltságát.

A panaszbeadvány és a rendőrségi iratok egyezést mutatnak abban, hogy a panaszos úgy nyilatkozott, hogy rosszul van, illetve nemtetszését fejezte ki amiatt, hogy mentősök mellett rendőrök is érkeztek a lakásához.

A rendőrségi dokumentumok egyöntetűen azt tartalmazzák, hogy a biztonsági intézkedést az Rtv. 37. §-ának b) pontja alapján fogantatosították. A hivatkozott törvényhely szerint „a rendőr [...] az önvészélyes állapot vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése érdekében intézkedik az önmagát vagy mást

veszélyeztető állapotban lévő személy orvosi vizsgálatára, és közreműködik az egészségügyi intézetbe történő szállításában”.

A Testület ismételten utal arra, hogy a rendőrségi dokumentumok szerint a rendőrök ismerték korábbi intézkedésekből a panaszos személyét, illetve tudták azt is, hogy ittas állapotban agresszív, kiszámíthatatlan magatartás tanúsít. Az egyik utólagos jelentés szerint maga a panaszos édesanyja is azt közölte, hogy a panaszos ittas volt, illetve, hogy italozó életmódot folytat. Ellentétes információjuk volt ugyanakkor jelen ügyben arról a rendőröknek, hogy a panaszos vett-e be gyógyszert. A mentőszolgálatot továbbá nem is a járőrök értesítették, hanem a segélyhívó központ operátora vette fel a kapcsolatot a diszpécserükkel. A mentőszolgálat ugyanakkor karhatalmi segítséget igényelt.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján elfogadta a rendőrség álláspontját, ezért úgy ítélte meg, hogy a biztonsági intézkedés foganatosítása, a panaszos orvosi vizsgálata jogszerűen és indokoltan történt, az nem sértette a panaszos emberi méltóságához való jogát.

3) A panaszos külön ugyan nem tért ki a ruházat-átvizsgálásra a panaszában, azonban, tekintettel arra, hogy általánosságban a lakásban történt rendőri intézkedés miatt tett panaszt, a Testület indokolta elvégezni ezen rendőri intézkedés foganatosításának jogszerűségét is.

A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszos ruházatát az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján átvizgálták. A hivatkozott törvényhely szerint az, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján – figyelemmel a IV. rész 1) c) és 2) pontjában írtakra – megállapította, hogy az igazoltatást követő ruházatátvizsgálást indokoltan hajtották végre a rendőrök, amely a panaszos személyes integritáshoz való jogát jogszerűen korlátozta.

4) A panaszos állítása szerint a rendőrök nem tettek eleget az azonosításra vonatkozó kötelezettségüknek, illetve nem közölték a rendőri intézkedés okát és célját.

Az elsődleges jelentésben nem szerepel utalás arra nézve, hogy a rendőrök mennyiben tettek eleget az azonosításra vonatkozó kötelezettségüknek, az utólagos jelentésükben ugyanakkor az szerepel, hogy köszönést és tisztelgést követően mindkét rendőr közölte előbb a panaszos édesanyjával, majd a lakásban a panaszossal is a nevét, jelvényt számát, beosztási helyét, továbbá az intézkedés célját.

Az Rtv. 20. §-a szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat tovább részletezi. Az 5. § szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentebb meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület rámutat arra, hogy az Rtv. 20. §-ában rögzített követelmények azért bírnak különös jelentőséggel az intézkedés alá vont személy jogérvényesítési képessége szempontjából, mert csak abban az esetben gyakorolható érdemben a panasztételi jog – amiről való kioktatás elmaradását a panaszos szintén sérelmezte –, ha az intézkedéssel érintett személy az intézkedés okára, alapjára és az intézkedést fogyanatosító személy kilétére nézve birtokában van a valós és releváns információknak. Ugyanis ezek hiányában nincs azzal tisztában, hogy ki ellen kell benyújtani a panaszt, nem tudja megfelelően megítélni a vele szemben fogyanatosított intézkedés jogszerűségét és nem tud adott esetben hatékonyan érvelni az intézkedés jogszerűsége ellen sem. Ezeket a szabályokat, amelyek lehetővé teszik az intézkedő rendőr azonosítását, illetve a panaszjog gyakorlását, a Testület gyakorlatában garanciális jelentőségűnek tartja – elsősorban a közhatalom gyakorlásának megfelelő kontrolljára és az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított panaszjogra tekintettel.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a hivatkozott rendőri kötelezettség teljesítése tekintetében, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme ebben a panaszrészben nem megállapítható.

5) A panaszos állítása szerint a rendőrök a panasztételi jogáról sem oktatták ki őt.

A rendőrségi dokumentumok közül már az elsődleges jelentésben is szerepel az, hogy a rendőrök tájékoztatást adtak, hogy a rendőri intézkedéssel szemben hol és milyen határidővel tehet panaszt a panaszos. A kiegészítő jelentésben pedig egyöntetűen úgy nyilatkoztak az intézkedő rendőrök, hogy a kórházba szállítás követően tettek eleget ennek a kötelezettségüknek.

Az Rtv. fentebb hivatkozott 20. §-ának (2) bekezdése kimondja, hogy az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Tény, hogy a panaszos a törvény által biztosított határidőn belül a Testülethez fordult, tehát panaszjoga korlátozás nélkül érvényesült, azonban a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem megállapítható az, hogy az intézkedő rendőrök megfelelő módon tettek-e eleget a panasztételről való tájékoztatási kötelezettségüknek. **Utóbbi miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható.**

6) A kényszerítő eszköz alkalmazásának jogszerűsége tekintetében a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

a) A panaszbeadványban a panaszos saját magatartásáról nem számolt be, mindössze azt nyilatkozta, hogy vele szemben testi kényszert alkalmaztak, a hátára és a kezére is rátértek.

A testi kényszerről az Rtv. 47. §-a az alábbiak szerint rendelkezik: a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A Szolgálati Szabályzat 40. §-ának (1) bekezdése értelmében a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfeszítéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

Az elsődleges jelentésben az szerepel, hogy a rendőrök – miután a mentőápoló közölte, hogy a panaszost mindenképpen kórházba kell szállítani az elmondása és a tapasztaltak alapján – „A törvény nevében!” szavak előre bocsátásával felszólították, hogy működjön együtt, de annak nem tett eleget. A két rendőr a panaszos csuklóit, majd hátra karbölcső alkalmazásával az ágyon hasra fektették. A kiegészítő jelentésekben szerepel, hogy a panaszos ittas állapotú volt, korábbi intézkedésekből ismerték, hogy ilyen állapotban agresszív magatartást tanúsít, illetve viselkedése kiszámíthatatlan.

Az Rtv. 15. §-a meghatározza az arányosság követelményét. A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Jelen esetben a Testület elfogadta azt az érvelést, miszerint a panaszos folyamatosan nem tett eleget a többszöri a rendőri felszólításoknak, a panaszos ki akarta magát vonni a rendőri intézkedés alól, továbbá a rendőrség a mentőszolgálatnak – kérésre – karhatalmi segítséget kellett nyújtania a panaszos egészségügyi intézménybe szállítása érdekében. **A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján úgy ítélte meg, hogy a testi kényszer alkalmazása jogszerű, indokolt és az elérni kívánt céllal arányos volt. A kényszerítő eszköz alkalmazásával nem sérült a panaszos emberi méltóságához való joga.**

A Testület ugyanakkor felhívja a panaszos figyelmét – a Testület hatáskörére irányadó, az Rtv. 92. §-ának ismételt felhívása mellett –, hogy amennyiben hivatali bűncselekmény miatt feljelentést kíván tenni, úgy azt a Be. rendelkezései szerint jogosult az elévülési időn belül megtenni.

b) Az Rtv. 48. §-a tartalmazza a bilincs alkalmazásának lehetséges indokait. Eszerint: a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére.

A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. §-a részletezi, annak (1) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget, f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.

Ugyanezen jogszabályhely (6) bekezdése szerint a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha aa) a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől. A (7) bekezdés szerint továbbá a rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, falnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartása vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.

A rendőrök a panaszos esetében a bilincselés okaként az Rtv. 48. §-ának d) pontját jelölték meg. A hivatkozott törvényhely szerint a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy ellenszegülésének megtörésére alkalmazták a rendőrök a kényszerítő eszközt.

A rendőrségi dokumentumok szerint a testi kényszer alkalmazását követően is ellenkezett a panaszos, kezeit a fogásból szabadítani próbálta, és forgolódott minden irányba, ezért fektették hasra az ágyon, hogy a bilincselés eredményes legyen, azonban egyik rendőr sem térdelt a panaszos hátára és kezére.

A Testület a rendőrség állítását tartja valószínűnek, ami miatt megállapítja: a panaszos aktív ellenállást tanúsított, aminek megtörésére a kevésbé jogkorlátozó testi kényszer nem bizonyult elegendőnek. Emellett a panaszos állapota (agresszív viselkedése, ittasága) is indokolta a bilincselést. A hátra helyzetben történő bilincselés a fentiek figyelembe vételével arányosnak tekinthető, amely a szükséges ideig – az egészségügyi intézménybe szállításig – tartott.

A fenti adatok, jogszabályi rendelkezések és az ebből levont következtetések alapján a Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben alkalmazott bilincselés jogszerű, indokolt és arányos volt, amely nem sértette az emberi méltósághoz való jogát.

7) A panaszos állítása szerint a vele szembeni kényszerítő eszköz alkalmazása során neki sérülése keletkezett: a bilincselés hámphorcsolásos sérülést és zúzódást idézett elő nála. Az ennek alátámasztására benyújtott, két nappal később kiállított orvosi dokumentum ebben a tekintetben azt tartalmazza, hogy bal mellkas fele zúzódott, mindkét csuklója bevérzett. A gyógytartam 8 napon belüli.

A rendőrségi dokumentumok közül az elsődleges jelentés azt tartalmazza, hogy a panaszost sérülés- és panaszmentesen adták át az egészségügyi intézményben az orvosnak. A „Rendőri közreműködést igénylő lap” elnevezésű nyomtatványon az orvos aláírásával és pecsétjével

tanúsította azt, hogy külsérelmi nyom nem volt a panaszoson, a kényszerítő eszköz alkalmazása neki sérülést nem okozott.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. A törvényhely (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

A panaszos sérülései tekintetében a Testület az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem tudott nem tudott egyértelműen arra következtetni, hogy a rendőri intézkedés (bilincselés) okozta a sérüléseket (megjegyzi ugyanakkor, hogy a csuklóra felhelyezett bilincs, amennyiben a panaszos abból szabadulni akar, okozhat hámhorrzsolásos, 8 napon belül gyógyuló sérülést, ami tipikusnak mondható, mivel a bilincs egyre jobban szorulni fog a mozgás miatt).

A Testület a sérülés okozása tekintetében, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért a panaszos testi egészséghez való jogának megsértése nem volt megállapítható.

8) A panaszos sérelmezte azt, hogy járóbotját elhajlították a bilincselés közben az intézkedő rendőrök.

Az elsődleges jelentés a panasz ezen része tekintetében nem tartalmaz adatot. A r. őrmester nő kiegészítő jelentésében megjegyezte, hogy az intézkedés alatt a panaszos nem jelezte neki, hogy bottal jár, illetve a rendőr azt a lakásban nem észlelte, mivel az intézkedés ideje alatt normálisan közlekedett.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőrség a feladatának ellátása során a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A Testület az egymásnak teljesen ellentmondó bizonyítékok miatt nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a panasz ezen része tekintetében. **A bizonyítékok feloldhatatlan ellentéte miatt a panaszos tulajdonhoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.**

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét ügyben a rendőröknek intézkedési kötelezettségük keletkezett: a panaszos segélyhívó számon tett bejelentése és az egészségügyi dolgozó véleménye alapján jogszerűen intézkedtek a magánlakásban. A panaszossal szemben foganatosított igazoltatás, ruházat-átvizsgálás és

biztonsági intézkedés indokolt és jogszerű volt, amely alapjogi sérelmet nem idézett elő. A kényszerítő eszközök (testi kényszer, bilincs) alkalmazását a Testület jogszerűnek, indokoltnak és arányosnak találta.

A Testület ugyanakkor a rendelkezésére áll bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök eleget tettek-e az azonosításra és az intézkedés oka és célja közlésére, továbbá a panasztételi jogról való kioktatásra vonatkozó kötelezettségüknek, ami miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható. Az egymásnak ellentmondó bizonyítékok miatt a Testület a panaszos kéz sérülése, illetve járóbotjának tönkretétele tekintetében nem tudott állást foglalni, ezért a testi egészséghez és tulajdonhoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

A fentiek miatt a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2018. június 14.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTÉTELEI